

2.08. Den kongelige grønlandske handel.

Fra *ministeren for Grønland* har udvalget modtaget følgende skrivelse i besvarelse af de i skrivelserne gengivne spørgsmål:

Ministeriet for Grønland. København, den 21. januar 1970.

I skrivelse af 16. januar 1970 har finansudvalget ad § 2.08.08. Landbrugsstationer, i forslag til finanslov for finansåret 1970-71 udbedt sig besvarelse af følgende spørgsmål:

- a. Kan ministeren give en vurdering af den økonomiske baggrund for en udvidelse af de dyrkede arealer, jfr. anmærkninger til konto 52. Materialer til forbrug?
- b. Vil ministeren foranledige, at det landbrugskyndige udvalg, der i sommeren 1969 besøgte landbrugsstationen, udarbejder en redegørelse for dets syn på værdien af stationens virke, og tilstille udvalget denne redegørelse?

I denne anledning skal man udtale:

Ad a. Det jordbrugsfaglige udvalg for Grønland har i sin redegørelse til Grønlandsudvalget af 1960 beregnet, at der i det sydlige Vestgrønland skulle være fjeldgræsningsmuligheder for ca. 60.000 moderfår, men at en sådan fårebestand af hensyn til fremskaffelsen af det nødvendige vinterfoder vil kræve et kultiveret areal på ca. 1 ha pr. 100 får. Grønlandsudvalget anbefalede, at staten støttede et intensiveret opdyrkningsarbejde.

Bestanden er i øjeblikket på ca. 32.000 moderdyr med en opdyrkning på 80-90 ha.

På grund af fåreholdernes manglende uddannelse i regnskabsmæssig henseende har det været vanskeligt at få et sikkert grundlag at bedømme erhvervets indtægter på, men det er tydeligt, at fåreavlen for mange er en god og sikker levevej, og det kan nævnes, at mange fåreholdere i kraft af deres erhverv har formået at anskaffe sig såvel forholdsvis moderne huse som materiel til opretholdelse af opdyrkede arealers kultivering.

Naturgrundlaget for fåreavlen er et permanent fjeldgræsningsareal, hvor fårene normalt kan gå ude om vinteren og derved opretholde en passende foderstand, men som imidlertid ikke er tilstrækkeligt i hårde vintre. Sådanne „katastrofevintre“ indtræder med mellemrum, senest 1966-67, hvor bestanden af moderdyr reduceredes med halvdelen, der næsten ikke gav afkom, og kan kun afbødes ved tilstedeværelse af tilskuds-foder. Det jordbrugsfaglige udvalg har beregnet, at arbejdet med opdyrkning af ca. 1 ha pr. 100 får vil kunne udføres med det materiel, som i dag er til disposition, således at produktionsomkostningerne pr. kg foder, beregnet for en periode på 10 år fra opdyrkningsstartpunktet, ligger på knap 60 øre pr. kg, hvor tilsvarende foder, indkøbt fra det øvrige Danmark, inkl. fragt m. v. vil ligge på 1 kr. 10 øre-1 kr. 25 øre pr. kg.

Endelig skal nævnes, at fåreavlen giver beskæftigelse til ca. $\frac{1}{5}$ af den grønlandske befolkning i det sydlige område. I forbindelse med et forslag om vedtægter for husdyrhold m. v. efter islandsk mønster er man imidlertid gået i gang med en nærmere belysning af økonomien inden for det grønlandske fårehold, men det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at give en nøjere vurdering af den grønlandske fåreavl's økonomi.

Ad b. Den rejse med besøg på landbrugsstationen i 1969, som finansudvalget sigter til, omfattede ikke hele Det jordbrugsfaglige Udvalg, der består af 10 medlemmer, men kun de 2 medlemmer, der er udpeget af De samvirkende Landboforeninger og De samvirkende Husmandsforeninger. De pågældende rejste sammen med yderligere et medlem, der repræsenterede Hedeselskabet, som er konsulent for den kgl. grønlandske handel, og den kgl. grønlandske handels direktør, der er formand for udvalget.